

Ե Ր Բ Կ Ը Ն Ա Յ Ի Մ

Երբ կը նայիմ անհունի
Գաղսնիքներուն անբափանց,
Մարմիններուն՝ հրազունս,
Որոնք անդուլ կը դառնան
Շարժումներով ներդաշնակ
Կապոյտին ծոցն անվախճան,
Իրենց ծիրին մէջ անեղ,
Կը մտածեմ թէ ինչ որ
Մենք կը տեսնենք ու կը զգանք
Բլշկումներ են միտքին:
Ժամանակի թելն ոսկի
Կը փաթորուի մեր միտքի
Ճախարակին մեղադարձ,
Կը նորոգուի անդադար
Տեղորոքեան մէջ անհուն,
Յաւերժութեան երթալու
Բխումներով կենսախայտ:

Գանկիս խուցին մէջ փակուած
Ոստայնանկներ թիով ճինգ,
Կը հիւսեն ու կը փակեն
Ժամանակի պատմութեան,
Վիշակ ու հրնուանք մարդուն:
Շուրջս ամէն ինչ կը հոսի
Գետի մը պէս անվախճան,
Պատրաններուս, ցնորիս
Վերեւ կամուրջ կը նետեմ,
Վար չիյնալու անդունդի
Կըլափին մէջ լայնաբաց:
Գործաւորն եմ անհունին,
Պատրաններուս երկներանգ,
Որոնք ծիլ ծիլ կը բուսնին
Այգիին մէջ հոգիիս,
Երկինքներէն առած սերմ:

Սակայն կը զգամ թէ անգութ
Եւ ապարդիւն խաղ մ'է այս,
Ինքզինքն անվերջ կըրկընդ:
Միտքն համբերող է, կրնայ
Յարմարիլ այս հանդէսին,
Անսկիզբ ու անվախճան:
Սիրքը սակայն ապստամբ
Կ'ուզէ բանալ կարիքին
Բոլոր ցանցերն ըստօրէալ,
Տեսնել, զգալ, շօտափել,
Ինչ որ պահուած կը մընայ
Վարագոյրի մը ետին,
Ու կը մղուի փնտռելու
Կայծակ մտաւոր անտես
Որ կը մըղէ մեզ յաւէտ
Պայտարի մը անաւարտ:
Կը զգայ թէ իր կօւմարին
Ետին կայ մէկն զինք կանչող,
Կ'ուզէ անոր միանալ,
Խորհակելով իր մարմնի
Պատմութիւնները բռնակալ:

Կեանքը խաղ մ'է անիմաստ,
Որուն բեմին կը խաղան
Մեր հոգիի եւ միտքի
Դերասաններն անարուեստ:
Մարդն անկարող, երեւուն,
Նստած համբուն խաչածել
Իր իղձերուն, միշտ փոխուող,
Լուռ կը դիտէ իրերուն
Հոսումն անվերջ եւ ունայն:

Ժամանակին հարկատու
Էակ մըն է մարդը ճիղն,

Շինուած կաւէն, երազէն,
ձամբայ ելած արգանդէն
Գերեզմանին երթալու:

Այգիին մէջ աշխարհին,
Որ մեր միսն է եւ արիւն,
Կը ցանենք մեր երազներն
Եւ կ'ոռոգենք սերմերն իր
Քրտիկներով մեր արդար:
Հնձանին մէջ կը նմլենք
Բարիքներն իր փայլահամ,
Կ'ըմպենք գինին իր բոցապ,
Երկիններու ըսկիւնով,
Յետոյ կու լանք, կը խնդանք
Երազներով կարհասել:

Մարդուն համար ցաւասանջ
Արարք մըն է մըսածել,
Թէ ինք եկած է աշխարհ
Ըլլալու լոկ մահուան կեր:
Ու կը լըսեմ իմ ներսէս
Ճիշեր, կանչեր հապւածապ,
Զօրակոյժի, պայքարի,
Հրազինելու մեր ուժերն
Գուպարին մէջ մեր վաղուան:
Կանչն այդ անհուն, բարձրացող
Էութեանս խորերէն,
Նախնիքներուս սասնն է լուռ:
Մեռելները չեն հանգչիր
Հողերուն տակ այս երկրին,
Անոնք ծառի, քոչունի
Եւ հովերու շրթներով,
Մեզի անվերջ կը խօսին:

Առանձինն չենք այլ բանակ,
Նախնիքներով միասին,
Երէկ, այսօր, յաւիտեան:
Երբ զայրանանք կամ սիրենք
Անոնք է որ կը սրտմին
Կամ կը ժպտին մեր մէջէն:
Ուրուականները անոնց,

Տիւ ու գիշեր անդադար
Մեր զանկին մէջ կը պարեն
Ու չեն ուզեր մահը մեր,
Մեր մահը մահն է իրենց:
Այս տեսիլքը ամէն ժամ
Կը մտնուի մեր հոգին,
Յաւերժութեան երթալու
Ըղձանքներով տարփագին:
Լի ենք անկապ ձայներով,
Արցունքներով, արիւնով.
Բոց մը սակայն մեր մէջէն
Կը բարձրանայ զերթ դաշտին,
Մութին կողը խրուելու:

Երջանկութիւնն ապրիլ է
Գոգարիսներու հետ բոլոր.
Լոյսը՝ դիտել մթութիւնն
Աչքներով անպղտոր:
Մարդը գիր մ'է աննշան
Գիւցազնաւունջ մատենին,
Տիեզերքին դէմ բացուած
Իր ծնունդէն դեռ առաջ:

Լոյսով զանկիս լապտերին
Կը բարձրանամ անընդհատ,
Վերածելու վերելքն այս
Յաղթանակի մահուան դէմ:
Գարեբը մութ կը հոսին
Բացած իրենց շրթունքներ,
Ամէն վայրկեան անդունդ մ'է
Մեր օտքերուն դէմ բացուող:

Երկրէն երկինք երկարող
Լարին վըրայ կըրակէ,
Բոցէ քոչուն մ'է քառեր
Իր կըտուցին նիւղ մը մորն:
Ան կը քոչի գունիէ գունս
Ոլորտներէն ոլորտ
Եւ կ'երգէ երգն իր սիրոյ:
Կը փայլահամ արգանդներն
Քառսներուն եւ նիւթին,

Երգին մէջէն կենսայորդ,
Քարէն բոյսեր՝ ջուրերէն
Կենդանիներ կը սողան,
Ու կը վերնայ շիրմաբարն
Որ մեր յոյսերն կ'ընդհողէ:

Հեռուն, ձեռքը կը զակին,
Աչքերն երկրին մեր յառած,
Ծալապատիկ բազմեր է
Տանուէրը աշխարհին,
Զոր մեքն Աստուած կ'անուանենք:
Մարդն հեգեր է դարերով,
Իր բառերով անընել,
Այս առեղծուածը անլոյծ,
Որու արին՝ իրեզերքն
Յորենահաս է չնչին:

*

Մարդն այսօրուան չի հաւ'սար
Յղացներուն այս բոլոր:
Ապերասան միտքն անոր
Խռովներով կը յորդի,
Կը փորձէ նոր գոյներով
Պատկերել դէմքն Աստուծոյ
Եւ կը հաւ'սայ թէ ինքն է
Ասեղծիչն այս աշխարհի,
Դրախտէն վերջ ցաւառիք:

Քալեր է ան դարերով,
Համբաներէն երազին,
Անասունէն մինչեւ մարդ,
Մարդէն Աստուած անդրագոյն:
Ապշուպեր է հուրն անմար,

Երկիններու բովերէն:
Աստուած իրեն պէտք ունի
Կը մըսածէ մարդը նոր,
Մարդն ապստամբ ու կամօս,
Որ կը խոսէ մ'անսովոր
Կ'ուզէ ինքզինքը կռել,
Կենալ հպարտ ու խորոխ
Տիեզերքին դէմ առ դէմ:

Մարդն ու Աստուած անձկանօք,
Ըմբիւներու պէս երկու,
Պայքարել են դարերով,
Մին միւսը որսալու
Մըսադուրքեամբ ու սիրով:
Հակասագրի համբայէն՝
Քալել են միտք անվտանգ,
Իրացնելու փառքեան
Խորհուրդը մեր դարերուն,
Նոյն սեղանին վրայ սուրբ,
Արիւն - գինի, մարմին - հաց,
Սերունդներուն անօթի:
Որպէսզի նոր հըրաւում
Հոգիներուն մէջ կաթի
Մանանան մեր օրերուն:
Մանուկ, պարման, ծերունին,
Ունենան խաղ, սէր ու հաց,
Յեղանէն այս աշխարհին:
Մարդն ապրիւտ ու բռնառ
Արդարութիւնն 'քէ կ'ուզէ,
Թող հաւատայ, լայ, սուղութի
Խորը սիրոյն Աստուծոյ,
Որ գինն է սուրբ միութեան
Մարդը մարդուն առընչող:

ԵՂԻՎԱՐԴ

